

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

7. De Romanæ potestatis Pontificiæ abrogatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

bere renunciare. Et nihilominus si Rom. Pontifex absque vlla iusta & graui causa Pontificatum dimitteret, peccaret quidem; sed renunciatio vim & locum haberet.

Quarto queritur, An si Rom. Pontifex voto, aut iureiurando promitteret se nunquam tanto muneri renunciaturum, posset nihilominus Pontificatu cedere? Respondet, in voto, & iureiurando semper conditiones generales tacite contineri, videlicet, nisi iusta causa subint, ob quas aliud facere cogamur: quæ causæ si fuerint in Romano Pontifice, potest is, nihil voto, aut iureiurando impediente, sese Pontificatu abdicare.

Quinto queritur, An aliquando Rom. Pontifex Pontificiam dimiserint dignitatem? Augustinus Triumphus in lib. de potesta. Ecclesie. q. 4. art. 4. Archid. & Gemianus, c. 6. de renunc. in 6. Aluarus, de planctu Ecclesie. lib. 2. c. 30. art. 6. Anton. 3. part. tit. 22. cap. 4. §. 2. Romanorum Pontificum quatuor exempla commemorant; Clementis, Cyriaci, Marcellini, & Cælestini V. de Clemente dicitur in c. Si Petrus, 8. question. 2. cum fuisse à Petro electum; ipse tamen, ne aliis exemplum daret successorem nominandi, & eligendi, suo iuri cessit, & pontificatum recusauit. Hæc vero historia non ab omnibus probatur & recipitur. Questio enim, in qua scriptores dissentunt, est apud iuniores quosdam historicos, An Linus, & Cletus Petro successerint, & quarto loco Clemens; An vero post Clemens proxime post ipsum Petrum pontificiam dignitatem habuerit: ita vt Linus & Cletus solum fuerint Petri, & postea Clementis adiutores.

Communi consensu in Ecclesia romana, recepta est sententia, dicentium, Linum & Cletum, viuente Petro, fuisse adiutores eius; sed Petro è viciis sublato, Linus ab Ecclesia romana factus est Pontifex, & post ipsum electus est Cletus; & quarto loco creatus est Clemens: qui fuit Petri quidem ordinatione secundus, sed Ecclesie nominatione & administratione quartus. Suo igitur iuri Clemens cessit, & Ecclesia ipsi Linum & Cletum in pontificatu prætulit, ac Pontificiam potestatem per successionem conferenda putaretur.

De Cyriaco nihil certi habetur, nisi quod in historia de S. Vrsula, & aliis vndecim millibus Virginum refertur eas omnes Romam venisse, Ecclesiam Cyriaco regente: qui diuinitus ab Angelo monitus, se illis pro Christi fide & religione necandum, dimisso pontificatu, Vrsuæ relicta, cum Diacono duobus adiunxit. Hæc tamen historia de Cyriaco, vt dubia & incerta indicatur, quamuis martyrium S. Vrsulae, & vndecim millium Virginum certum & indubitatum habeatur.

De Marcellino illud certo constat, metu mortis in templo Paganorum diis Gentium thus obtulisse: quod ipse deinde Pontifex in Concilio Episcoporum sine esse coacto, sponte confessus est, dicens, ego id feci, ego in infelix commisi: & ob tantum scelus iudico dignum me, qui & gradu, & munere Pontificio deiciar. Resipuit itaque, & postea decem constanter pro Christo peripellus, martyrii palmam obtinuit, c. Nunc autem, distin. 21. Hic Marcellini lapsus communi consensu creditur, & habetur in Martyrologio, & Breuiario Romano, & in Epistola Nicolai I. ad Michaelem Imperatorem Constantinopolitanum. Sed semper ipse Marcellinus retinuit pontificatum, nec vllus in eius locum successit, & in pontificatu martyr effectus est.

In Cælestino V. exploratum, & certum habemus exemplum in iure, cap. 1. de renunciat. in 6. qui cum antea Monachus esset, postea ad pontificiam dignitatem euectus, monasticæ vitæ studio, regulatiquè disciplinæ amore, sese ad pristinam illam viuendi rationem reuocauit, munere pontificio abdicato.

Querit aliquis, Quam potestatem dimittat roman. Pontifex, quando renunciat? respondeo, iurisdictionis potestatem, non Ordinis: quare si Sacerdos, aut Episcopus erat, nec characterem sacerdotis amittit, nec Episcopalis Ordinis potestatem, qua Sacramentum Ordinis &

Confirmationis, & alia quæ in Episcopo spectant ad potestatem Ordinis, conferre possit.

C A P. VII.

De Romane potestatis Pontificia abrogatione?

Queritur primo, An rom. Pontifex in hæc esim lapsus, iure Pontificiam potestatem amittat? Dux sunt opinionum: quarum vna affirmat, esse quidem iure diuino priuatum Pontificatu; sed Ecclesie sententia postea declarari, cum ob crimen hæresis à Pontificia dignitate eiecisset. Hanc sententiam tuentur, Paludanus tract. de potest. Papa teste Siluestro, in verbo Papa, q. 4. Turrecrem. in Summa, lib. 2. cap. 102. & seq. & lib. 4. par. 2. c. 15. & seq. August. Anconitanus in Sum. de potest. Ecclesie. q. 5. art. 1. Iacobat. de concil. lib. 4. art. 1. & lib. 8. art. 1. & 2. Alph. de Castro, lib. 2. de iusta Hæres. puni. ca. 23. & 24. Siluest. in verbo Papa q. 4. vbi citat Paludanum; sic Armilia, eod. verbo, nu. 12. Eam opinionem probabilem putat esse Driedo, lib. 1. de hæres. Christian. cap. 14. & eam probant prædicti Auctores ex illis verbis Christi Domini: Tu es Petrus, & super hæc petram edificabo Ecclesiam meam. hoc est, super te talem fidem habentem, vel super hanc fidem, quam confessus es. Deinde, Ecclesia est fidelium congregatio, c. Ecclesia, de conse. distin. 1. ergo hæreticus est extra Ecclesiam, ac proinde Ecclesie membrum non habetur: quo modo igitur caput Ecclesie esse potest, qui membrum Ecclesie non est? Postremo hoc idem videtur deduci ex c. Quod autem, c. Achatus, c. Audiuimus. 2. q. 1. c. Omnis qui recedit, c. Dicitur, & §. Hæc auctoribus, eadem causa & questione: quibus locis habetur: Hæreticus nihil iuris & potestatis habet; & quia Hæreticus est iure diuino excommunicatus, iuxta illud Christi Domini, Si tibi fuerit Ethnicus & Publicanus, si Ecclesiam non audierit.

Quod si ab istis queratur, An Papa statim atque est hæreticus, sit diuino iure à potestate pontificia amotus? Dicunt aliqui, vt testatur Alphonsus Cast. lib. citato, ca. 24. statim esse ea auctoritate priuatum, tamen in solam hæresim mentis incidit. Sic videtur sentire Turrecremata, item Alph. Cast. primum ca. 23. dixit iure pontificatu exiui esse, si hæresis externa sit: ac cap. 24. ad finem ait, probabilius esse, quod aliqui dicunt, potestatem exiuisse, etiam si solum interna sit hæresis. At Canus, de locis Theolog. cap. vlt. ad 12. docet, hoc non esse probabile. Sic etiam Sotus in 4. dist. 22. q. 2. art. 2. quia hæresis interna est omnino occulta, & sua natura hominum iudicium lateat: quare maxima esset Ecclesie perturbatio & confusio, si Papa hæreticus, cum primam fidem mentis amittit, deberet esse Ecclesie membrum, & caput: accipiti animo, & perplexo essemus, an Papa sit hæreticus, & an Pontificem habeamus.

Alii tamen aiunt, per hæresim internam, aut etiam tantum externam, papam non esse ipso iure à potestate amotum, sed per hæresim, quæ esset manifesta & notoria, aut ex facti euidencia, aut ex propria ipsius Papæ confessione, aut sententia Iudicis, qui crimen ipsum declarasset. Alioqui enim si hæresis manifesta non est, vno ex his tribus modis, papa non est ipso iure pontificia auctoritate spoliatus, quia nisi crime sit manifestum, in dubium vocari potest, ac proinde papa pontificatum non amittit.

Alii insuper sentiunt, non sufficere hæresim manifestam & notoriam, nisi papa recuset resipiscere, & corrigi: si enim resipiscere velit, non est pontificatu priuatus, imo tunc, nec accusari potest, c. aperte. 2. q. 1. c. ait. hæc est fides. ea causa, & quest. Aluarus Palug. de Planctu Ecclesie. lib. primo, art. 4. Siluest. Armil. locis supra citatis, & Hugo, & Glossa in c. Si Papa, dist. 40. & c. nunc autem. d. 21.

Secunda opinio, negat generatim papam factum hæreticum, esse diuino iure sua potestate, & dignitate iurisdictionis amotum, sed amouendum: quæ sententia est Caietani Tomo 1. Opusc. tract. 1. cap. 19. vsque ad c. 27. Soti. in 4.

dist. 22. q. 2. art. 2. Corduben. li. 4. suarum questionum, tract. de potestate. Papa. q. 11. Cui. lib. 4. de locis Theolog. c. vlt. ad 12. Non enim ceteri Episcopi statim atque sunt hæretici, ipso iure à Pontificio munere & iurisdictione deiecti esse censentur, donec sententia legitima condemnati sunt, aut saltem eorum crimen declaratur: interim enim valent, quæ agunt ratione publici officii, quo funguntur, vt alio in loco diximus: ergo nec Romanus Pontifex.

Præterea Papa per hæresim non amittit potestatem Ordinis, nec iurisdictionis, ergo non est ipso iure à Pontificatu deiectus, sed deiciendum, si criminis condemnatur. Dices, Hæreticus est extra Ecclesiam, ergo statim atque est hæreticus, desinit esse membrum Ecclesiæ, ac proinde nequit esse eius caput? Respondent, hæreticum non eo ipso munus publicum, quo antea in Ecclesiaungebatur amittere, donec ei Ecclesia illud abroget: & idcirco donec Ecclesia Papæ hæretico Pontificatum adimat, rite & legitime eo fungitur. Fatentur itaq; hæreticum esse quidem ab Ecclesia seiuñctum, & auulsum, sed Pontificio munere non statim priuatum & exutum. Nec mirum est, quod abiectionis membrum munere officio publico fungatur, nam in *Barbarius. ff. de offic. Pratoris*, ratione publici muneris, & administrationis rata & firma habentur, quæcumque facta fuerant ab eo, qui Prator esse non poterat, & tamen publicum officium obierat.

In hac questione dubitari non potest, quin Hæretici, & Schismatici extra Ecclesiam sint. Id enim veteres Patres aperte testantur. *Cyprianus, Athanasius, Ambrosius, Augustinus, & alii, vt habetur in c. ordinationes 9. q. 1. & c. p. denia. c. ad iudicium, 24. q. 1. ca. Nouatianus, 7. q. 1. & cap. 1. de Schismat.* quod ipsum quoque ratio ac definitio Ecclesiæ concludit, quæ est fidelium congregatio. Negandum etiam non est, quod & Patres quoque tradiderunt. Hæreticos & Schismaticos nihil potestatis & iuris habere: non quidem, quod illi potestatem Ordinis non retineant, sed quod abique peccato eam potestatem exercere non possint, & quod potestatem iurisdictionis amittant, vt tradit *S. Th. 2. 2. q. 39. art. 3.* ac propterea iidem Patres docent, Hæreticos, & Schismaticos, cum sint anathemate affecti, nequaquam posse in alios anathematis sententiam ferre. Hoc autem ideo Patres tradiderunt, quia Hæretici & Schismatici, vel præcisa ratione, quatenus hæretici vel schismatici sunt, vt est quorundam sententia: vel saltem decreto, & constitutione ecclesiæ de priorum ceteri excommunicationis vinculo adstricti separabuntur: vnde & ecclesia eos iurisdictionis potestate priuabat, ac Catholici eos vitare omnino debebant, non occultos quidam, sed notorios tantum & manifestos.

Vtrum vero occultis etiam essent omni iurisdictione spoliati? dissentiant auctores: nam vt quidam volunt, priuati quorundam erant: sed quia occulta erat eorum hæresis, ratum & firmum habebatur quicquid ratione publici muneris gerebant. Hæretici vero & Schismatici manifesti & notorii non solum à munere & officio amoueantur, sed etiam nihil ratum & firmum faciebant, quod attinet ad potestatem iurisdictionis, eo quod publicum ipsius munus, & officium abrogabat ecclesia cui muneri reitui solebant, cum in ecclesiæ gratiam redibant.

Attamen probabilior est aliorum sententia dicentium, etiam tunc occultis Hæreticis non esse potestatem iurisdictionis ademptam, sed solum manifestis & notoriis. Nostris vero temporibus post Constantinense Concilium, quamuis Hæretici & Schismatici iure ipso sint vinculo excommunicationis obstricti, vitari non debent, quatenus excommunicati sunt, etiam manifesti, etiam in sacris & diuinis officiis, nisi fuerint expressim & nominatim ab ecclesia denunciati, aut notorii Clericorum percussores. Ex quo fit, vt ecclesia ob communem piorum salutem, Hæreticis & Schismaticis, nisi tantum denunciatis, aut Clericis percussoribus publicum munus & officium non adimat: ac propterea ratum & firmum iudicatur, quod ratione sui publici muneris exsequuntur. Et proinde

probabilior mihi videtur sententia asserentium, Romanum Pontificem ob crimen hæresis, etiam manifestum, non esse iurisdictionis potestate deiectum, donec criminis reus declaratur, sed deiciendum. Vnde cum his non pugnat veterum Patrum sententia, dicentium, nihil potestatis penes Hæreticos & Schismaticos esse: id enim locum habebat in Hæreticis eius temporibus, qui ab initio nascentis ecclesiæ excommunicationis vinculo subiciebantur, vel constitutione ecclesiæ, vel præcise ratione ipsius criminis ab ecclesia separabatur, & cum manifesti erant, omnino vitabantur ab aliis.

Deinde, cum obicitur, Hæreticos & Schismaticos extra ecclesiam esse: id locum habet tum ratione excommunicationis, cuius vinculo alligantur, tum etiam præcise ratione ipsius hæresis, per quam fidem amittunt, & se ab ecclesia diuidunt. Verumtamen siue hoc, siue illo modo extra ecclesiam sint, suo publico munere & officio fungi permittuntur, donec per ecclesiæ sententiam eo exuti deiciantur.

Quod hæcenus dixi, de Papa hæretico, locum habet in Papa hæreticorum fautore, defensore, adiutore, receptatore: non enim est diuino iure eo ipso à pontificatu deiectus. An vero sit ob talia crimina à pontificatu amouendus, statim dicam, Pari ratione Papa, si fuerit Idololorum cultor, non est diuino iure eo ipso pontificatu priuatus: an veto sit ob eiusmodi flagitium priuandus, dicam inferius.

Querat quispiam, An Papa si hæreticus sit, excommunicationis vinculo teneatur adstrictus: Quidam sentiunt, ob crimen hæresis, illatam esse Hæreticis iure diuino excommunicationem. *Simanca, de Catholicis Institut. tit. 27. num. 1.* iuxta illud Christi: *Si Ecclesiam non audierit, sit sibi sicut Ethnicus & Publicanus:* & iuxta illud Pauli: *Hæreticum hominem post unam & secundam correptionem dedit a,* & ad Galat. 1. *Si quis euangelizauerit vobis, &c.* & id Ioannis: *Si quis uenit ad vos, & hanc doctrinam non affert, nec Accipite de domo eius.* Perinde hi Auctores dicent, Papam hæreticum iure diuino, non Canonico esse excommunicatione affectum.

Ego tamen libentius propendeo in eorum sententiam, qui asserunt, non esse in Hæreticos iure diuino excommunicationem constitutam, sed Canonico. Dixit quidem Christus, *Qui ecclesiam non audierit, tanquam Ethnicus & publicanos habendos, quod eis, nisi resipiscant, Sacramenta, & diuina conferri iure nequeant; & idcirco illi Sacramentorum participes non sunt.* Item excommunicatus, est habendus vt Ethnicus & publicanus, nimirum is, quem ecclesia non tolerat: secus est, de eo quem tolerat ecclesia: insuper illis verbis Christus neminem excommunicauit, sed ecclesiæ dedit potestatem excommunicandi, Sicut cum dixit: *Qui vos audit, me audit:* non dedit in specie præceptum, siue mandatum, sed præcise ecclesiæ ius concessit, vt subditis possint præcepta dare. Et non ideo statim fit, vt prælatorum præcepta sint diuina. Quamuis etiam B. Paulus, & Ioannes moneant, ac fortassis etiam præcipiant, vt eos fugiamus; primo ob periculum perditionis, ne ab eis seducamur atque contrumpamur. Secundo, ne cum eis excommunicemus in crimine hæresis. Tertio, ne cum eis conuertemur. Quarto, ne eorum consortio utamur, si eo ipso de hæresi suspecti iudicabimur. In his enim casibus, iure diuino Hæreticos vitare compellimur: alioqui solum iure Canonico, quando Ecclesiarum pastores, & doctores anathemati eos subiciunt: & tunc adhuc Hæretici & Schismatici, dum ab ecclesiæ publico munere & officio non repelluntur, quicquid faciunt ratione publicæ administrationis, ratum & firmum habetur. Et hoc est, ipsos, non esse iure diuino iurisdictionis potestate deiectos, sed deiciendos.

Quæres, An Papa hæreticus, sit pontificatu priuandus, si corrigi velit? Respondeo cum Hugone & Glossa in cap.

Mat. 18
2. Ti. 2.
2. Ioan.

Lu. 10

Si Papa distat, 4. o. minime. Necesse est, aiunt, sit pertinax, qui emendari nolit, ca. dixit Apostolus, 2. q. 3. Si roges, An possit Papa statuere, ne possit accusari ob hæresim? Respondeo cum Glossa loco citato. minime, quia statueret contra ius divinum.

Secundo quaeritur, Cuius auctoritate Papa pertinax hæreticus, a pontificio munere sic amovendus? Ratio dubitandi est, quod Papa in terris superiorem non habet, ergo nullus est in terris, cuius auctoritate cogi possit pontificiam dignitatem deponere. Et id colligi videtur ex c. patet 19. q. 3. Et c. Alorum 9. q. 3. c. Oves 2. q. 7. c. electionem, distin. 79. c. Nemo, c. Ipsi sunt, c. Cuncta 9. q. 3. Respondeo, Ecclesia, siue Generalis Concilii auctoritate posse & debere ab officio deijci. Potest quidem, quia per hæresim se ab Ecclesia diuinitateque se iunxit: debet vero, ne alios inficiat atque corrumpat, Ecclesiam autem in tali casu id posse, constat ex cap. Si Papa, dist. 40. c. Oves 2. q. 8. & ex Epistola Adriani III. quæ publice recitata est in Synodo 8. Generali A. 7. ubi Pontifex ait: Romanum Pontificem, de omnium Ecclesiarum Praesulibus iudicasse legitur: de eo vero quemquam iudicasse non legitur. Licet enim Honorio ab Orientalibus anat hema sit dictum, sciendum tamen est, quia fuerat super hæresi accusatus, propter quam solum licitum est minoribus maiorem suorum moribus resistere: & ex sermone Innocentii III. in consecratione Romani Pontificis, qui incipit, Quis putat se fidelis: & altero sermone qui incipit, Qui habet responsum Sic Turrecem, in Summa, l. 2. c. 93. Sotus, & Ca etiam locis supra citatis in superioribus questionibus. Sic Archidiacon. Ioan. And. Geminian. & alii in c. In Fidei, de Hæret. in 6. & Cardin. Alex. in c. Si Papa, dist. 40.

Quærat aliquis, Ecclesia ne hac in parte, sic Papa iurisdictione superior? Respondeo, eatenus quidem esse superiorem, quod abque vlla auctoritate ipsius Pontificis Generale Concilium conuocare potest, & de eius hæresi cognoscere, & de ea sententiam ferre, ac tandem pontificatu deijcere.

Ad obiecta vero, Papam in terris superiorem non agnoscere, Respondeo, in causa hæresis eo esse Ecclesiam superiorem, At, in quibus, hoc vnde deducitur? Respondeo, ex ipsa Christi institutione manifesta, & necessaria ratione deduci posse, Ecclesiam in hac causa, de Pontificis crimine sententiam ferre. Nam eo ipso quod est hæreticus pertinax, qui corrigi nolit admonitus, nisi Ecclesie potestati subijceretur, magna & multa in Ecclesia incommoda nascerentur: at Christus suam Ecclesiam non destituit, ergo ius illi & potestatem concessit, vt si Papa hæreticus sit, ei pontificatum possit auferre, ne, quem debet pastorem, doctorem, & duces habere, habeat, ac sentiat Lupum, hostem, ac corruptorem.

Quæres, Cuius auctoritate condemnari debeat Papa defunctus, si constiterit, eum mortuum fuisse hæreticum? Respondeo, auctoritate successoris, non Concilii Sic Archidiacon. Ioan. And. Geminianus in c. In fidei, de Hæret. in 6. Cardin. Alex. in c. Si Papa, dist. 40.

Tertio quaeritur, An quando Papa certus non est, possit Concilii Generalis auctoritate de pontificatu amoueri? Respondeo, posse id enim & exemplum & ratio ipsa naturalis omnino demonstrant: exemplum quidem, nam tempore magni schismatis, quo tempore cum tres simul pro summis Pontificibus haberentur, Gregorius nempe XII. Benedictus XIII. & Ioannes XXIII. Generale Concilium Constantiense conuocatum est, vt omnes de gradu pontificio deijceret: quamquam id necessarium non fuit, quoniam Gregorius se sponte sua abdicauit: at Ioannes in carcerem missus, & dignitate priuatus, Benedictus vero inuitus, ipsius Concilii sententia, omni potestate nudatus, quibus tandem perfectis, Martinum V. elegit, ac ita schisma è medio sustulit.

Ratio vero ipsa naturalis omnino persuadet: quia cum non est certus Pontifex, perinde est, ac si Pontifex nullus omnino esset, & sic eum Ecclesia eligit. Cum ergo multi dubii & incerti pro Pontificibus habentur, iure

potest Ecclesia nouum creare Pontificem, & præcipere, vt ceteri omnes pontificatu se abdicent: quod ni fecerint, potest eos sententia lata, pontificatu deijcere: & omnibus fidelibus imperare, ne eos vilo modo pro Pontificibus agnoscant, habeant, & venerentur.

Sed vndenam, dicit aliquis, colligi potest tantum iuris esse, & potestatis penes Ecclesiam? Respondeo, id ex Christi institutione per necessariam & euidentem rationem deduci: ne scilicet Christus suam Ecclesiam destituisse videatur: alioqui enim, multis dubiis, & incertis pro Pontificibus summis in ecclesia se gerentibus, sane innumeris calamitatibus, & malis ipsa premeretur & vexaretur Ecclesia.

Quarto quaeritur, An papa ob vllum aliud crimen pontificatu spoliari Ecclesie auctoritate queat? Dux olim circa hoc fuerunt sententiae, de quibus Turrecem, in Summa cap. 97. & seqq. Et Cordubensis, lib. 4. suarum questionum, tract. de potest. Papa, q. 5. Vna fuit afferentium, posse ob simoniacam labem notoria, qua pontifex facta & diuina venderet, Ecclesie bona dissiparet, totum Ecclesie statum peruerteret, & omnino deformaret, & ob alia crimina, quibus Rempub. Christianam grauius & euidenter offenderet. Quoniam, inquit, pontificatus est Petro & successoribus datus ob communem tantum Ecclesie salutem & pacem: ergo si eo Romanus pontifex vteretur in perniciem & exitium Ecclesie; merito eo posse iure priuari, ne alioqui fieri nos cogamur, Christum suæ Ecclesie curam & prouidentiam ab ecclesia. Glossa in c. Si Papa, dist. 40. in verbo, A Fide deius: Certe, inquit, credo, quod si notorium est crimen eius, scilicet Papa, quodcumque, & inde scandalizatur Ecclesia, & incorrigibilis sit, possit accusari. Sic ibi. Hæc Glossa, vt testatur Cardinalis Alexand. in eodem c. Si Papa, distin. 40. olim tempore Eugenii IV. turbauit Ecclesiam, & offendit multorum animos & aures: & causa fuit maxime altercationis tempore Iulii II. multis scilicet approbantibus eam Glossam, & multis improbantibus. Approbavit etiam Panormitanus in c. signis asti, de elect. num. 4. in c. Cum meminissent de Iudic. in cap. Fraternitatis, de Hæret. Anchar. in tract. de Schismate. Romanus consil. 523. Anania. cap. Quoties, de simon. Rosellus in sua Monarch. tract. 2. de forma eligendi Papam, & tract. de Concilio, inquisit. Vtrum sententia Papa proualeat sententia Concilii. Improbauit etiam Card. Alexandrinus c. Si Papa citato, Petrus a Monte, Tract. de Potestate Papa, Andreas Siculus Clemens. Ne Romanus, de elect. Imola ibidem, & alii, vt ait Felius, capit. Nonnulli, de Rescript. vers. sed non videtur, col. 4.

Altera sententia negauit omnino, præter vnam hæresis causam posse ab officio Romanum Pontificem amoueri: quæ communi consensu recepta, & omnino tenenda est. Eam Turrecem, in Summa, lib. 2. cap. 93. & seqq. Aluarus Pelagius de planctu Eccl. lib. 1. c. 4. Paludan. de potest. Papa, S. Antonin. p. 3. tit. 23. cap. 5. Et tit. 44. c. 2. Cordubensis, loco supra citat. Caserian. de Auctoritate Papa, & Concilii, ca. 26. & 27. Augustin. de potest. Eccl. q. 5. art. 4. egrèis comprobantur.

Sed cur potius propter hæresim, quam propter aliud crimen cogi potest Pontifex eam dignitatem deponere? Respondeo, Hæreticum seipsum ab Ecclesia segregare & abscondere: decet igitur, vt ei qui se sponte ab Ecclesia subtraxit, pontificatus abrogetur: cetera delicta Auctoritatem suam ab Ecclesia non separant. Deinde constat, hæresim doctrinæ & fidei, alia vero crimina, quæcumque tandem illa sint, vitæ ac moribus aduersari: & papa datur Ecclesie; vt doctor & magister fidei & veritatis. At in his, eum dari etiam, vt pastorem & duces qui Ecclesiam & pascat, & vitæ exemplo confirmet? Respondeo, Christum de malis Doctoribus pronunciasse: Super Cathedram Moysi sederunt Scribae & Pharisei. Omnia ergo quæcumque dixerint vobis, seruate & facite: secundum vero opera eorum nolite facere: dicunt enim & non faciunt. permittit igitur Dominus in hominibus istis, vt doctrinam semper

non item vitam & mores sequantur: & ob id sanam ac veram doctrinam, summus Pastor non habet, merito dignus est, qui suo munere & officio priuatur. Si vero deprauatis vitæ moribus, bonoq; vitæ exemplo minime præditus sit, tolerandus est, non iua potestate deiciendus: sed orandum pro eo, vt respiscat, & ad meliorem vitæ frugem sese conuertat.

Quinto quaeritur, An Papæ possit pontificatus abrogari, si sit hæreticorum fautor, defensor, adiutor, receptor, vel se de hæresi suspectus? Potest, si petrinax sit, qui monitus corrigi nolit: tunc enim deicitur à pontificatu ob causam hæresis, cum hæreticos defendit, adiuuat, recipit, vel cum ob hæresim suspectus est vehementer: & crimen est notorium, vel per euidentiam facti, vel per promeritum in iudicio confessionem, vel ex eo quod sit criminis in iudicio conuictus. Si obijcias, Liberium Papam non esse pontificatum priuatum, etiam si cum Ariano communicauerit, & Constantio Imperatori Ariano confenserit in damnatione Athanasii, vt testantur, *Athanas. in epist. ad Constant. Hieron. de Ecclesiast. Scriptor. & Damas. in pontificat. Respondeo*, in primis Liberium hæreticum non fuisse, quamuis cum Ariano communicauerit: si quod peccauit, solam peccatum fuit in eo, quod Hæreticos non vitauerit, & Constantio Ariano Imperatori confenserit in damnatione Athanasii. Sed non fuit fautor, vel defensor hæreticorum, & ideo non meruit, vt à pontificatu amoueretur, præsertim cum Catholicis alioqui defendere.

Sexto quaeritur, An Papa possit se alterius iurisdictioni subijcere? Glossa in *e. In Synodo, verb. Apostolicam, distin. 63.* ait, Romanum Pontificem posse se Imperatori subijcere, ita vt Imperator possit pontificatum adimere, & in *e. si papa, dist. 40. Papa à nemine*, inquit, potest iudicari, quod intellege, nisi ipse se subijciat alteri. Idem plane docet in *e. Nos sane compentent* 2. q. 7. & repetit id ipsum in *e. Nemo* 9. q. 3. Hinc autem sententiam colligit Glossa, *ex l. est receptum ff. de iuris. omnium iudicium*, vbi dicitur: *Est receptum, eoque iure existimur, vt si quis maior vel æqualis subijciat se iurisdictioni alterius, possit ei, & aduersus eum ius dici*. Vbi Glossa aueritat Imperator si ei sit cum priuato, & se alterius iurisdictioni subijciat, potest ab eo condemnari, & absolui. Idem videtur colligi ex quorundam Roman. Pontificum exemplis & factis, nam cap. *Mandastis*, 2. quest. 5. Sixtus III. scribit omnibus Episcopis in hæc verba: *Sciote me criminare à quodam Basso, & iniuste me persequi. Quod audiens Valentinianus Augustus nostra auctoritate Synodum congregari iussit. Et facto Concilio cum magna examinati me satisfaciens, licet euadere aliter potuissim, suspensionem tamen fugiens, coram omnibus me purgavi. Et cap. *Auditum est, eadem causa*, & quaestione Leo Papa: *Auditum est*, inquit, fratres charissimi, qualiter mali homines in me grauius crimina confixerunt. Quamobrem ego Leo Pontifex S. R. E. purifico me in conspectu vestro coram Deo & Angelis eius, quia istas criminofas & sceleratas res, quas illi mihi obijciunt, nec perpetrari iussi. Et cap. *Nos si 2. quest. 7. Leo Quartus* scribit Ludouico Pio: *Nos si incompetentes alicuius regimus, & in subditis iusta legis tramitem non conseruauimus, vestro, aut missorum vestrorum cuncta volumus emendare iudicio*. Symmachus item de obiectis sibi criminibus habita centum, & quinquaginta Episcoporum Synodo, se constanti & intrepido animo purgavit, Platina in *vita Symmachi*.*

Cæterum constans est omnium fere tum iuris pontificii doctorum, tum Theologorum sententia, Papam, se alterius iurisdictioni subdere iure non posse: Sic Ioan. Andrens & Abbas in *e. Ecclesiast. S. Maria, de constitutionibus*, & in *e. significasti, de foro compet. Cardinalis, & alii ibidem. Archidiaconus in ca. Si quis super his, 7. q. 11. Sic Turrorem lib. 2. summa c. 104. Caietanus, & ante eos Aluarus Pelagius. S. Thomas in 4. dist. 19. q. 1. art. 1. docet Papam alteri potestatem dare non posse, vt in eum ferat excommunicationis sententiam. Et profecto hanc sententiam ipsa ratio demonstrat magis veritati congruentem. Nam alioqui magnum*

incommodum & detrimentum acciperet pontificia dignitas diuinitus constituta. Deinde, Vicarius Episcopi, aut Prætor à Rege, vel Imperatore creatus, absque ipsius Episcopi, vel Imperatoris assensu, se alterius iurisdictioni submittere iure non potest: ergo multo minus Romanus Pontifex, qui est Summus Christi Vicarius, absque eiusdem Christi Domini consensu.

Neque vero quæ in contrarium obiecta sunt, euincunt, quod volunt. Id enim *ex l. est receptum*, in Papa locum habere non potest, qui sine Christi Domini assensu, se alienæ iurisdictioni supponere iure nequit. Et facta Pontificum in hac re, legem cæteris minime præscribunt: nam in *e. Mandastis*, Sixtus circa finem: *Non alius*, inquit, *qui noluerint, aut sponte hæc non elegerint faciendi formam dant*. Et Leo in *e. Auditum est*, ita dicit: *Hæc autem faciendi, non legem præscribo cæteris, quia id facere cogantur*. Romani igitur Pontifices propter obiecta falso sibi crimina sese purgarunt, sponte quidem, & modestæ, & humilitatis gratia, non quod id facere villo iure cogentur. At inquit: Papa se potest pontificatu abdicare, ergo potest alteri facultatem dare, vt in ipsum sententiam ferat, qua ei pontificatum abroget. Respondeo, nihil hoc argumentum nobis officere. Nam Papa cum pontificatum deponit, sibi ius non dicit, sed sicut cum creatur Pontifex, suum præstat assensum, quo creationem ratam habeat & firmam: sic postea pontificiam dignitatem retinet, quamdiu eam sponte non dimittit.

Obijcies deinde, quomodo Romani Pontifices se aliorum iudicio submiserit, cum id dignitatem pontificiam, & Christi auctoritatem non decere videatur? Respondeo, non ideo illos se subiecisse aliis, vt in ipsos ius dicerent, & sententiam, vel condemnando, vel absoluendo ferrent: sed aliorum iudicio, consilio, prudentiæ rem & causam suam commisisse: vt vera necne essent, quæ illis obijcebantur, iudicarent ipsi. Immo Marcellinus cum accusaretur, quod Idolis thura adoleuisset, & hæc in Synodo se id fecisse negauisset; coactus postea & confessus, eum dignum se esse dixisset, qui et pontificatu deiceretur: tota Synodus respondit: *Primum sedem nemo iudicat, sed etia iudex: ecce damnaberis, & ex te iustificaberis*.

C A P. VIII.

Describitur tota historia de Ioanne XII. Benedicto V. Leone VII. quo iure fuerunt duo primi Pontificatus priuati, & Leo VII. in Pontificem electus.

Contra hæc quæ superiori capite dixi, obijciuntur primum. Ex historiis de vitis Pontificum constat, auctoritate Othonis I. Imperatoris Romæ fuisse coactum Concilium, in quo abrogatus pontificatus est Ioanni XII. ob incestus, adulteria, vt dicebatur, periuria, & luxum eius. Respondeo, id factum esse contra Canones, & iura. Quod vt sciatur, aduertendum est, rem sic se habuisse, vt narrat Luitprand. *de rebus per Europam gestis, lib. 6. ad finem*. Defuncto Agapeto II. Pontifice, anno 956, creatus est pontifex Ioannes XII. vocatus antea Octavianus ex Comitibus Tusculanis, Albertici Romani principis filius, & Diaconus Cardinalis. Hic Ioannes à Berengario, & eius filio Adalberto vexatus anno 960. Legatos ad Othonem Germanorum regem in Saxoniam cum litteris misit: cuius Legationis summa hæc fuit: Berengarium & Adalbertum truculentæ Ecclesiæ, & totam Italiam diuexare: pro Christianæ, & Italicæ salutis amore, Caroli Magni exemplo, à seua eorum tyrannide vindicaret: id si fecisset, illum Augustalibus insignibus ornaturum: inquam summum Ecclesiæ propugnatorem & Imperat. Romanorum: Otho satisfacere, cupiens, se venturum, & eius voluntati obsecurum respondit: immo ipsi Pontifici